

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 29 lipca 2016 roku, skierowanym przeciwko A. Z. (1) powódka A. J. wniosła o uznanie za bezskuteczną w stosunku do niej umowę darowizny z dnia 14 sierpnia 2012 roku, mocą której H. i R. Z. darowali A. Z. (1) lokal mieszkalny nr (...) położony w Ł. przy ul. (...) w zakresie wierzytelności przysługującej powódce wobec H. Z. (1) stwierdzonej tytułem wykonawczym w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 7 sierpnia 2013 roku wydanego w sprawie X GNC 363/13 co do kwoty 109.243,93 zł.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że jest wierzycielem H. Z. (1), która nie uregulowała faktury przedstawionej do zapłaty w dniu 8 lutego 2013 roku, co do której został wydany prawomocny nakaz zapłaty, na podstawie którego powódka wszczęła postępowanie egzekucyjne. W toku prowadzonej egzekucji ustalono, że dłużnik nie prowadzi działalności gospodarczej, brak jest wierzytelności z tytułu nadpłaty podatków, nie posiada pojazdów mechanicznych, zajęcie rachunków bankowych okazało się bezskuteczne z powodu braku środków oraz zbiegu egzekucji z urzędami skarbowymi i innymi komornikami, a jedynym majątkiem dłużnika, do którego można skierować egzekucję jest nieruchomości położona w Ł. przy ul. (...), która w dniu 14 sierpnia 2012 roku została przeniesiona nieodpłatnie na rzecz jej córki A. Z. (1). Powódka podkreśliła, że H. Z. (1) dokonała zbycia majątku mając świadomość, że uniemożliwia w ten sposób zaspokojenie się wierzycieli z jej majątku, zbycie nastąpiło gdy dłużniczka posiadała już zobowiązania finansowe wobec powódki i zdawała sobie sprawę, że w przyszłości mogą one być egzekwowane z należącej do niej nieruchomości. Ponadto powódka wskazała, że zbycie nastąpiło bezpłatnie, a więc pozwana odpowiada wobec wierzyciela zgodnie z art. 528 k.c.

W pozwie powódka zawarła jednocześnie wniosek o zabezpieczenie powództwa poprzez ustanowienie zakazu zbywania i obciążania przez pozwaną nieruchomości będącej przedmiotem umowy darowizny do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w niniejszej sprawie.

(pozew k. 2-5)

Postanowieniem z dnia 5 września 2016 roku Sąd Okręgowy w Łodzi zabezpieczył powództwo o uznanie za bezskuteczną w stosunku do powódki umowy darowizny zawartej pomiędzy H. Z. (1) i R. Z. a A. Z. (2) przed notariuszem T. K. w Ł. w dniu 14 sierpnia 2012 roku w formie aktu notarialnego Rep A nr 2173/2012 poprzez zakazanie zbywania i obciążania przez pozwaną A. Z. (1) nieruchomości, położonej w Ł. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi prowadzi księgę wieczystą (...) - do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w sprawie.

(postanowienie k. 13-14)

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu, które nie zostały uiszczone w całości ani w części. Zdaniem pozwanej nie zostały spełnione przesłanki skargi paulińskiej. Pozwana podniosła, że zawarcie umowy darowizny było wynikiem ustaleń rodzinnych dokonanych wiele lat wcześniej, a zrealizowanych w sierpniu 2012 roku, a nadto że zawarcie umowy w żadnym stopniu nie przyczyniło się do uszczuplenia majątku dłużniczki, prowadzącej działalność gospodarczą, z którego mogliby się zaspokoić bieżący bądź przyszli wierzyciele, bowiem rok obrotowy zakończyła z bilansem dodatnim w wysokości 31.958,23 zł i na bieżąco oraz terminowo obsługiwała swoje zobowiązania. Płynność finansową utraciła w 2013 roku na skutek poczynionych nakładów i środków na realizację inwestycji budowlanej w P., których nie odzyskała. Przedmiot darowizny objęty był wspólnością majątkową i zdaniem pozwanej wierzyciele nie mogli zaspokoić się z mieszkania bez uzyskania klauzuli wykonalności wobec małżonka dłużniczki oraz w dacie umowy dłużniczka nie mogła przewidzieć, że nie będzie w stanie regulować zobowiązań wymagalnych dopiero w lutym 2013 roku.

(odpowiedź na pozew k.44-47)

W piśmie procesowym z dnia 14 marca 2018 roku oraz na rozprawie w dniu 19 marca 2018 roku pełnomocnik pozwanej podniósł zarzut braku legitymacji czynnej powódki wobec ogłoszenia upadłości przez H. Z. (1).

(pismo procesowe k.169, skrócony protokół rozprawy z dnia 19.03.2018r. – k. 173)

W piśmie z dnia 11 czerwca 2018 roku syndyk masy upadłości dłużniczki H. Z. (1) oświadczył, iż wstępuje do przedmiotowej sprawy po stronie powodowej na podstawie art. 133 ust.1 prawo upadłościowe i wniósł o uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Syndyk wyjaśnił, że wniosek o ogłoszenie upadłości H. Z. (1) wpłynął do Sądu Rejonowego dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi w dniu 20 września 2017 roku, a postanowienie o ogłoszeniu upadłości o sygn. akt XIV GU 462/17 jest prawomocne od dnia 4 marca 2018 roku.

(pismo k. 186-187)

W piśmie z dnia 2 lipca 2018 roku pełnomocnik pozwanej podtrzymał argumentację zawartą w odpowiedzi na pozew wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz zarzut braku legitymacji czynnej powódki, a nadto z ostrożności procesowej wniósł o zastosowanie art. 102 k.p.c. wobec pozwanej i odstąpienie od obciążania jej kosztami procesu z uwagi na ciężką sytuację osobistą oraz materialną.

(pismo procesowe k. 195)

Postanowieniem z dnia 5 lipca 2018 roku Sąd ustalił, że w miejsce powódki A. J. na podstawie art. 133 ust.1 ustawy z dnia 28 lutego 2003r. prawo upadłościowe wstąpił Syndyk Masy Upadłości H. P. B..

(postanowienie k.198)

Na rozprawie poprzedzającej wyrokowanie pełnomocnik powoda poparł powództwo w stosunku do masy upadłości H. Z. (1) i wniósł o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm prawem przepisanych. Pełnomocnik pozwanej wniósł o oddalenie powództwa i nieobciążanie pozwanej kosztami postępowania oraz o zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu oświadczając, że koszty te nie zostały opłacone w całości ani w części.

(protokół rozprawy z dnia 13.08.2018r. czas nagrania 00:27:03-00:35:48)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Rodzice pozwanej A. H. i R. Z. byli na prawach wspólności ustawowej właścicielami stanowiącego odrębną nieruchomość samodzielnego lokalu mieszkalnego, położonego w Ł. przy ulicy (...), mieszkania (...), o ogólnej powierzchni 56,33m², dla którego Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi prowadził księgę wieczystą numer (...).

Od ponad 20 lat H. Z. (1) choruje na cukrzycę, a od ponad 10 lat stosuje insulinoterapię. Nadto choruje na chorobę niedokrwienną serca, nadciśnienie tętnicze, nerki, pęcherzyk żółciowy. Ojciec pozwanej miał stan przedudarowy. Rodzice pozwanej chcieli aby ona nimi się opiekowała.

Umową z dnia 14 sierpnia 2012 roku zawartą przed notariuszem T. K. w Kancelarii Notarialnej w Ł. rodzice pozwanej R. i H. małżonkowie Z. darowali jej powyższy lokal wraz z pomieszczeniem do niego przynależnym – komórką oraz związanym z tym lokalem udział w częściach wspólnych budynku i urządzeń oraz prawie użytkowania wieczystego gruntu. Pozwana A. Z. (1) oświadczyła, iż na nabytym tym aktem, stanowiącym odrębną nieruchomość, lokalu mieszkalnym numer (...), ustanawia na rzecz swoich rodziców R. i H. małżonków Z. nieodpłatną służebność osobistą,

polegającą na prawie dożywotniego i bezpłatnego zamieszkiwania przez nich w tymże lokalu mieszkalnym. Wartość przedmiotu darowizny strony ustaliły na kwotę 160.000 zł.

Pozwana zamieszkiwała wówczas z rodzicami w tym mieszkaniu. Pomagała im dokładając się do czynszu i świadczeń. Rodzice nie posiadali żadnego innego majątku.

(umowa k.87-91, karta informacyjna k.58-59, zeznania świadka R. Z. – protokół rozprawy z 07.08.2017r. czas nagrania 00:27:26-00:46:45, zeznania pozwanej – protokół rozprawy z 13.08.2018r. czas nagrania 00:19:34-00:26:12)

Matka pozwanej H. Z. (1) od 1999 roku prowadziła działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo (...) H. Z. (1). Działalność polegała na przestrzennych usługach budowlanych - stawianiu murów do stanu surowego i były to duże inwestycje. Jej mąż R. Z. był pełnomocnikiem oraz technicznie nadzorował wykonywane usługi. Księgowość w firmie prowadził R. M., do którego w 2009 roku zgłosił się R. Z.. Rozliczenia księgowo-podatkowe firmy (...) prowadził na podstawie książki przychodów i rozchodów oraz rozliczania pracowników z ZUS. Firma zatrudniała około 6 osób i podwykonawcę.

(zeznania świadka R. M. - protokół rozprawy z 07.08.2017r. czas nagrania 00:09:45-00:27:26, zeznania świadka R. Z. – protokół rozprawy z 07.08.2017r. czas nagrania 00:27:26-00:46:45, zeznania pozwanej – protokół rozprawy z 13.08.2018r. czas nagrania 00:19:34-00:26:12, (...) k.7 w załączonych aktach egzekucyjnych KM 2841/13)

W 2012 roku firma (...) prowadziła prace na EC1 w Ł. na podstawie umowy z wynagrodzeniem ok. 1.000.000zł.

W dniu 22 maja 2012 roku H. Z. (1) zawarła z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. umowę na wykonanie stanu surowego otwartego budynku (...) wraz z częścią mieszkalną i kominami na dachach w P. przy ul. (...). H. Z. (1) była wykonawcą tego obiektu i miała otrzymać wynagrodzenie ryczałtowe w kwocie 2.030.000 zł.

(umowa k. 96-109, aneks k.110-111, pisma k.61,62, zeznania świadka R. M. - protokół rozprawy z 07.08.2017r. czas nagrania 00:09:45-00:27:26, zeznania świadka R. Z. – protokół rozprawy z 07.08.2017r. czas nagrania 00:27:26-00:46:45)

A. J. prowadziła działalność gospodarczą (...) w zakresie robót budowlanych. Była stałym dostawcą stali dla (...).

A. J. i H. Z. (1) zawarły m.in. umowę, której przedmiotem było dostarczenie materiałów budowlanych w okresie od 30 maja do 31 sierpnia 2012 roku.

Faktury wystawiane za stal były płacone na bieżąco.

W 2012 roku A. J. i H. Z. (1) dokonały transakcji handlowych na kwotę 67.861,44 zł na podstawie dwóch faktur z dnia 29 czerwca 2012 roku i 31 sierpnia 2012 roku.

(obroty z kontrahentami k.60, zeznania świadka R. Z. – protokół rozprawy z 07.08.2017r. czas nagrania 00:27:26-00:46:45)

W 2012 roku H. Z. (1) uzyskała przychód z tytułu sprzedaży towarów i usług za 837.789,67 zł, a wydatki wyniosły 805.831,44 zł. Dochód wyniósł 31.958,23 zł.

(podsumowanie (...) za 2012 rok k.49, zeznania podatkowe k.50-55,56-57, podatkowa księga przychodów i rozchodów za rok 2012 k.63-86, zeznania świadka R. M. protokół rozprawy z 07.08.2017r. czas nagrania 00:09:45-00:27:26, zeznania świadka R. Z. – protokół rozprawy z 07.08.2017r. czas nagrania 00:27:26-00:46:45)

Do dnia 14 stycznia 2013 roku pomimo wystawionych faktur (...) nie otrzymał zapłaty od (...) i nie był w stanie dotrzymać umownych terminów zakończenia robót do dnia 30 listopada 2012 roku i terminu odbioru końcowego do dnia 12 grudnia 2012 roku. Wierzytelność z tytułu wykonanych robót nie została odzyskana.

(umowa k. 96-109, aneks k.110-111, pisma k.61,62, zeznania świadka R. M. - protokół rozprawy z 07.08.2017r. czas nagrania 00:09:45-00:27:26, zeznania świadka R. Z. – protokół rozprawy z 07.08.2017r. czas nagrania 00:27:26-00:46:45, pismo k.88 w załączonych aktach egzekucyjnych KM 2841/13)

Z początkiem 2013 roku w firmie H.Z. została wszczęta kontrola przez (...), która trwała kilka lat. Kontrola dotyczyła roku 2007 oraz 2008 w zakresie zapisów w księdze rozchodów i przychodów. Księga była prowadzona niezgodnie z przepisami. Podatek opiewał na ponad 1.000.000 zł w podatku Vat i podatku dochodowym. Ze względu na stan zdrowia H. Z. (2) i R. Z. R. M. zaproponował im żeby zlikwidowali działalność. Na dzień zamknięcia firmy były niezapłacone wierzytelności i kilka zobowiązań do zapłaty. Wierzytelności niezapłaconych było rzędu 300.000 zł. Mieli ok. 60.000-100.000 zł długów.

(zeznania świadka R. M. - protokół rozprawy z 07.08.2017r. czas nagrania 00:09:45-00:27:26)

W dniu 8 lutego 2013 roku A. J. wystawiła H. Z. (1) fakturę za dostarczone jej materiały budowlane, której nie uregulowała.

W dniu 11 marca 2013 roku A. J. złożyła pozew o zapłatę kwoty wynikającej z powyższej faktury.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym Sąd Okręgowy w Łodzi

nakazał pozwanej H. Z. (1) zapłacić A. J. kwotę 109.243,93 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 7 marca 2013 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 1.366 zł tytułem kosztów postępowania.

(zeznania świadka R. Z. – protokół rozprawy z 07.08.2017r. czas nagrania 00:27:26-00:46:45, nakaz zapłaty k.7-8)

Na podstawie tego nakazu zapłaty na skutek wniosku A. J. z dnia 14 października 2013 roku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego było prowadzone postępowanie egzekucyjne przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi pod sygn. akt Km 2841/13, które w dniu 21 listopada 2014 roku zostało umorzone wobec stwierdzenia bezskuteczności na podstawie art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c. W toku postępowania egzekucyjnego ustalono, że u dłużnika brak było wierzytelności z tytułu nadpłaty podatków, pojazdów mechanicznych, środków na rachunkach bankowych albo wystąpił zbieg egzekucji z urzędami skarbowymi i innymi komornikami, brak było wartościowego majątku ruchomego (mieszkanie zostało zbyte na rzecz córki A. Z. (1)) i nieruchomości, zajęcie wierzytelności w spółkach (w tym wobec (...)) okazało się bezskuteczne.

(załączone akta egzekucyjne Km 2841/13 - postanowienie k.97, wysłuchanie wierzyciela i dłużnika przed zawieszeniem lub umorzeniem postępowania k.87)

W dniu 30 sierpnia 2013 roku H. Z. (1) zaprzestała prowadzić działalność gospodarczą.

W dniu 20 września 2017 roku H. Z. (1) złożyła wniosek o ogłoszenie upadłości.

Postanowieniem z dnia 18 stycznia 2018 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi ogłosił upadłość dłużniczki H. Z. (1) jako osoby fizycznej nieprowadzącej działalność gospodarczą i wyznaczył syndyka masy upadłości w osobie P. B..

Na liście wierzytelności zostały umieszczone wierzytelności w łącznej kwocie 899.762,56 zł, w tym Skarbu Państwa – Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego Ł.-G., Naczelnika Urzędu Skarbowego Ł. , uznane przez H. Z. (1) i wierzytelność W. M., której dłużniczka nie uznała. Ze sprawozdania rachunkowego syndyka wynika, że w masie upadłości brak było środków, a koszty bezpośrednio związane z zabezpieczeniem, zarządem i likwidacją masy upadłości były finansowane ze środków własnych syndyka.

(postanowienie k.182, pismo k.186-187, lista wierzytelności k.199-200, sprawozdanie rachunkowe syndyka k.202-204, (...) k.7 w załączonych aktach egzekucyjnych KM 2841/13)

Wobec pozwanej A. Z. (1) oraz H. Z. (1) i R. Z. w Sądzie Okręgowym w Łodzi toczy się sprawa z powództwa Skarbu Państwa- naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego Ł. pod sygn. akt II C 874/17.

(protokół rozprawy k.205-207)

Pozwana A. Z. (1) ma 41 lat. Zamieszkuje razem z rodzicami H. i R. Z. w lokalu mieszkalnym nr (...) przy ul. (...) w Ł.. Rodzice pozwanej utrzymują się z emerytury w kwocie 540 zł. Stan zdrowia matka pozwanej pogarsza się, nie wychodzi sama z domu, pozwana w dalszym ciągu opiekuje się nią. Pozwana pracuje jako pomocnik produkcji i utrzymuje się z wynagrodzenia za pracę w kwocie 1.820,90 zł.

(zeznania pozwanej - protokół rozprawy z 13.08.2018r. czas nagrania 00:19:34-00:26:12, oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania k.24-27, zaświadczenie k.28,29, zeznanie podatkowe k.30-32)

Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie wyżej wymienionych dowodów.

Sąd oddalił wniosek pozwanej o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego ds. rachunkowości (k.45) na okoliczność ustalenia kondycji finansowej dłużnika H. Z. (1) w 2012 roku oraz wypłacalności przedsiębiorstwa. Sąd uznał, że zgromadzony materiał dowodowy jest wystarczający, a wniosek zbędny, bowiem nie ma znaczenia dla merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy o uznane czynności prawnej za bezskuteczną, a jego uwzględnienie spowodowałoby jedynie wydłużenie postępowania.

Sąd oddalił także wniosek pełnomocników stron o uzupełniające przesłuchanie świadka R. M. na okoliczność rozbieżności w zeznaniach złożonych w niniejszej sprawie oraz w sprawie II C 874/17 uznając, iż zeznania w sprawie II C 876/17 dotyczą w szczególności należności podatkowych, a stan finansowy działalności prowadzonej przez H. Z. (1) w 2012 roku w niniejszej sprawie możliwy był do ustalenia na podstawie załączonych przez pozwaną dokumentów finansowych.

Zeznania A. J. w charakterze świadka na okoliczności dotyczące zawarcia umowy nie były niezbędne gdyż okoliczność ta nie była kwestionowana przez pozwaną, została potwierdzona zeznaniami świadka R. Z., zaś wymagalność wierzytelności A. J. z tytułu dostarczenia materiałów budowlanych dla (...) wynika z załączonego nakazu zapłaty z dnia 7 sierpnia 2013 roku oraz prowadzonego postępowania egzekucyjnego w sprawie KM 2841/13. Z tych powodów wniosek pełnomocnika syndyka o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka Sąd oddalił.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne w całości i zasługuje na uwzględnienie.

Powód w niniejszej sprawie wnosi o uznanie umowy darowizny zawartej w dniu 14 sierpnia 2012 roku pomiędzy H. Z. (1) i R. Z. a A. Z. (1), na mocy której małżonkowie Z. darowali pozwanej lokal mieszkalny stanowiący odrębną nieruchomość położony w Ł. przy ul. (...), za bezskuteczną wobec powoda ze względu na przysługującą powodowi wierzytelność wobec H. Z. (1) w kwocie 109.243,93 zł orzeczonej nakazem zapłaty wydanym przez Sąd Okręgowy w Łodzi w dniu 7 sierpnia 2013 roku w sprawie X GNc 363/13.

W tym miejscu odnieść należy się do podnoszonego przez pozwaną zarzutu braku legitymacji czynnej A. J. i zaznaczyć należy, iż powództwo zaskarżające czynność dłużnika zostało wytoczone w dniu 29 lipca 2016 roku. Natomiast w dniu 20 września 2017 roku, a więc w toku procesu, dłużnik złożył wniosek o ogłoszenie upadłości i postanowieniem z dnia 18 stycznia 2018 roku została ogłoszona upadłość H. Z. (1), która była stroną skarżonej umowy darowizny. W związku z tym na podstawie art. 133 ust.1 Prawa upadłościowego i naprawczego syndyk masy upadłości H. Z. (1) wstąpił w miejsce dotychczasowego powoda A. J.. Celem postępowania upadłościowego jest równomierne zaspokojenie wszystkich wierzycieli z całego majątku dłużnika. Ponieważ nierzadko zdarza się, że dłużnik przed ogłoszeniem upadłości działa na szkodę wierzycieli, dokonuje czynności prawnych, skutkiem czego dochodzi do uszczuplenia jego majątku, którego można by użyć na zaspokojenie wierzycieli, ustawodawca przewiduje instytucję

bezskuteczności z mocy prawa wobec masy upadłości niektórych czynności dłużnika działanych na pewien czas przed ogłoszeniem upadłości (art. 127 i następane Prawa upadłościowego i naprawczego), jak i dopuszcza zaskarżenie czynności upadłego dokonanych z pokrzywdzeniem wierzycieli na podstawie przepisów KC o ochronie wierzyciela w razie niewypłacalności dłużnika z odpowiednim zastosowaniem przepisów art. 132-134 Prawa upadłościowego i naprawczego (art. 130 Prawa upadłościowego i naprawczego). Podstawowa zasada tego postępowania, którą jest równość wszystkich wierzycieli powoduje, że określona czynność prawna działana przez upadłego jest z mocy prawa bezskuteczna w stosunku do wszystkich wierzycieli albo zaskarżana w interesie wszystkich wierzycieli. Stąd też regulacja art. 132 ust 1 Prawa upadłościowego i naprawczego odbierająca poszczególnym wierzycielom prawo wytoczenia powództwa i przyznająca to prawo w zależności od rodzaju postępowania upadłościowego: syndykowi, nadzorcy sądowemu albo zarządcy. Przepis art. 132 ust. 1 Prawa upadłościowego i naprawczego jest regulacją szczególną, wobec regulacji art. 527 i nast. k.c. w zakresie wynikającego zeń prawa do zaskarżenia czynności upadłego. Po ogłoszeniu upadłości wyłączną legitymację do wytoczenia powództwa o uznanie czynności prawnej upadłego za bezskuteczną mają wskazane powyżej podmioty i dotyczy to powództw, których przedmiotem jest majątek należący do masy upadłości, a więc taki, który gdyby nie działana czynność upadłego w tej masie by się znajdował, w razie uznania bezskuteczności czynności wchodziłby w skład masy upadłości. Zaskarżenie czynności upadłego ma bowiem na celu wydobycie tego, co jego kontrahent otrzymał z jego majątku i obrócenie na cele masy upadłości. Legitymacja wierzycielowi upadłego, po ogłoszeniu upadłości będzie przysługiwała tylko wtedy gdy przedmiotem powództwa będzie czynność prawna dotycząca majątku, który w ogóle nie wchodzi w skład masy upadłości, tj. takich rzeczy lub praw które nie weszłyby do masy upadłości nawet w przypadku bezskuteczności czynności, bądź taka, która dotyka praw odrębności poszczególnych wierzycieli, które zachowują moc w upadłości np. hipoteka, zastaw (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 11.9.2008 r., V ACa 295/08, Legalis Numer 160545).

Treść art. 133 ust.1 Prawa upadłościowego i naprawczego stanowiący o tym, że syndyk może wstąpić w miejsce powoda w sprawie wszczętej przez wierzyciela, który zaskarżył czynności upadłego, dotyczy niewątpliwie procesu, który wierzyciel wszczął przeciwko osobie trzeciej o uznanie czynności za bezskuteczną jeszcze przed ogłoszeniem upadłości. W przedmiotowej sprawie wierzyciel – A. J. wytoczyła powództwo przed ogłoszeniem upadłości, a zatem zaistniały podstawy do tego aby w jej miejsce wstąpił syndyk. Wstąpienie syndyka do procesu na miejsce wierzyciela nie zależy ani od zgody dotychczasowych stron procesowych, ani od zezwolenia sędziego-komisarza lub rady wierzycieli, chyba że sędzia-komisarz wcześniej wyraźnie zastrzegł obowiązek uzyskania takiego zezwolenia (art. 152 ust. 1 PrUp).

Podstawę prawną dochodzonego roszczenia w niniejszej sprawie stanowi art. 527 § 1 k.c. w zw. z art. 530 k.c. dotyczących instytucji tzw. skargi pauliańskiej.

Zgodnie z treścią art. 527 § 1 k.c. gdy wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzyciela osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć. Czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli wskutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności (§ 2).

Rzecz wierzyciela, który chce skorzystać z akcji pauliańskiej jest wykazanie, że przysługuje mu względem dłużnika wierzytelność, że nie może być ona zaspokojona z majątku dłużnika, a także, że wskutek zaskarżonej czynności prawnej dłużnik stał się niewypłacalny, albo niewypłacalny w stopniu wyższym niż był przed dokonaniem czynności (art. 6 k.c.).

Niewypłacalność dłużnika w rozumieniu art. 527 k.c. to aktualny (tak w chwili zaskarżenia czynności jak i w chwili orzekania) brak możliwości wywiązywania się z zobowiązań finansowych. Oznacza on taki obiektywny stan majątku dłużnika, wykazany wszelkimi dostępnymi środkami dowodowymi, w których egzekucja prowadzona zgodnie z przepisami k.p.c. nie może przynieść zaspokojenia wierzyciela, ale także gdy jest to znacznie utrudnione w stosunku do sytuacji, gdyby czynności nie dokonano.

Wytoczenie powództwa pauliańskiego warunkuje zatem istnienie wierzytelności pieniężnej i powinna ona istnieć zarówno w chwili dokonywania czynności krzywdzącej, jak i w momencie wytoczenia powództwa oraz powinna być zaskarżalna. Zaskarżalność wierzytelności jest niezbędną przesłanką akcji pauliańskiej w tym sensie, że wyklucza wystąpienie z powództwem przez wierzyciela zobowiązania naturalnego. Warunku zaskarżenia nie stanowi wymagalność wierzytelności, wierzytelność też nie musi być w dacie czynności zasądzona wyrokiem sądowym.

Ochroną paulińską objęte są wierzytelności istniejące w chwili dokonywania przez dłużnika czynności prawnej krzywdzącej wierzycieli, ale także wierzytelności wynikające z czynności prawnej dokonanej przed ich powstaniem i wówczas ochroną objęci są tzw. wierzyciele przyszli. W tym drugim przypadku dochodzi do sytuacji, gdy dłużnik najpierw dokonuje czynności powodujących jego niewypłacalność, a dopiero potem powstaje jego zobowiązanie w stosunku do wierzyciela. A zatem przyszli wierzyciele to wierzyciele, których wierzytelności powstały po dokonaniu przez dłużnika czynności prawnej krzywdzącej wierzycieli, lecz nie później niż w chwili wystąpienia ze skargą pauliańską. Wierzycielem przyszłym w rozumieniu art. 530 k.c. jest taki wierzyciel, którego wierzytelność (roszczenie) jeszcze nie istnieje w sensie prawnym w chwili dokonywania przez dłużnika (przyszłego dłużnika) czynności prawnej w warunkach określonych w przepisie art. 527 § 1 k.c. Jeżeli taki wierzyciel decyduje się na proces pauliański, musi wykazać, że taka wierzytelność już powstała (na podstawie późniejszych zdarzeń prawnych) i da się określić w sensie podmiotowym oraz przedmiotowym. Chroniona wierzytelność powinna przy tym powstać najpóźniej w chwili wniesienia skargi pauliańskiej albo co najmniej w chwili wyrokowania. Jest to jedna z koniecznych przesłanek roszczenia wynikającego z art. 530 w zw. z art. 527 k.c.

Konieczną przesłanką zaskarżenia przez wierzyciela czynności prawnej dłużnika dokonanej przed powstaniem jego wierzytelności jest to, by dłużnik przy jej dokonywaniu działał w zamiarze pokrzywdzenia przyszłych wierzycieli, a więc by działał w tym kierunku umyślnie, czyli świadomie i celowo. Dokonując czynności, dłużnik musi mieć zamiar zmniejszenia swojego majątku, aby uniemożliwić lub przynajmniej ograniczyć w ten sposób możliwość zaspokojenia się przyszłego wierzyciela.

W przedmiotowej sprawie bezsporna jest okoliczność, że wierzycielem H. Z. (1) jest A. J. (pierwotny powód). Powódce bowiem przysługuje wierzytelność pieniężna w stosunku do H. Z. (1) orzeczona prawomocnym nakazem zapłaty wydanym przez Sąd Okręgowy w Łodzi w dniu 7 sierpnia 2013 roku w sprawie X GNC 363/13 w kwocie 109.243,93zł wraz z odsetkami ustawowymi. Powyższa wierzytelność powstała wskutek niezapłacenia za nabyte materiały budowlane przez H. Z. (1) od powódki, na zakup których została wystawiona faktura w dniu 8 lutego 2013 roku, a zatem wierzytelność ta nie istniała w chwili dokonywania zaskarżonej umowy, a mianowicie w dniu 14 sierpnia 2012 roku. Jednakże w chwili wniesienia skargi pauliańskiej czyli w dniu 29 lipca 2016 roku wierzytelność przedmiotowa istniała. Jednakże samo istnienie wierzytelności pieniężnej nie wystarczy do uznania czynności prawnej dłużnika za bezskuteczną wobec powoda. Według treści art 527 k.c. przesłankami akcji pauliańskiej są: pokrzywdzenie wierzycieli jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, działanie dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, wiedza lub możliwość przy zachowaniu należytej staranności dowiedzenia się o tym przez osobę trzecią. Powyższe przesłanki muszą być spełnione łącznie oraz ciężar udowodnienia tych przesłanek spoczywa na wierzycielu zgodnie z treścią art. 6 k.c..

Odnosząc się do pokrzywdzenia wierzyciela w sytuacji jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, to należy wskazać, że przedmiotem zaskarżenia może być tylko czynność prawna dłużnika zarówno jednostronna, jak i dwustronna rzeczywiście dokonana, która powoduje lub pogłębia stan niewypłacalności dłużnika i równocześnie przynosi korzyść majątkową osobie trzeciej. Czyli czynność zaskarżalna musi łączyć w sobie cechy rozporządzenia i przysporzenia. Z jednej strony ma ona bowiem zmniejszyć majątek dłużnika z drugiej wzbogacić majątek osoby trzeciej.

W przedmiotowej sprawie powód wnosi o uznanie za bezskuteczną względem niego umowy zawartej w dniu 14 sierpnia 2012 roku pomiędzy dłużniczką H. Z. (1) i jej mężem R. Z. a pozwaną. Nie budzi wątpliwości fakt, że powyższa czynność prawna została przez dłużniczkę H. Z. (1) i jej męża dokonana, a mianowicie, że w dniu 14 sierpnia 2012 roku została zawarta umowa pomiędzy dłużniczką H. Z. (1) i R. Z. a pozwaną A. Z. (1), na mocy której małżonkowie Z.

darowali pozwanej A. Z. (1) lokal mieszkalny nr (...) stanowiący odrębną nieruchomość położony w Ł. przy ulicy (...), natomiast pozwana tą darowiznę przyjęła. Nadto powyższym aktem pozwana ustanowiła na rzecz swoich rodziców R. i H. małżonków Z. nieodpłatną służebność osobistą polegającą na prawie dożywotniego i bezpłatnego zamieszkiwania przez nich w opisanym wyżej lokalu mieszkalnym. Umowa ta miała charakter nieodpłatny, jednakże okoliczność ta nie ma znaczenia dla dopuszczalności akcji pauliańskiej, gdyż art. 527 k.c. dopuszcza zaskarżanie czynności prawnych odpłatnych, jak i nieodpłatnych. Wobec powyższego niewątpliwie ta czynność prawna jest zaskarżalna akcją pauliańską, zawiera w sobie bowiem zarówno cechy rozporządzenia, zmniejszyła ona majątek dłużniczki a jednocześnie jest przysporzeniem do majątku osoby trzeciej pozwanej w tej sprawie.

Czynność prawna dłużnika może być jednak zaskarżalna tylko wówczas jeżeli została dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli. Sytuacje kiedy czynność prawna jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli określa art. 527 § 2 k.c. stanowiący, że czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli jeżeli wskutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu niż był przed dokonaniem czynności.

Dłużnik jest niewypłacalny gdy cały jego majątek nie wystarcza na pokrycie długu. Niewypłacalność w wyższym stopniu oznacza w zasadzie każde istotne bez względu na rozmiar powiększenie niewypłacalności, które stanowi pokrzywdzenie wierzycieli. Niewypłacalność nie musi ulec powiększeniu o całą wartość przedmiotu czynności prawnej dokonanej przez dłużnika. Kodeks cywilny nie definiuje pojęcia niewypłacalności, przyjmuje się, że niewypłacalność w rozumieniu art. 527 k.c. oznacza stan majątku dłużnika, w którym egzekucja prowadzona zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania cywilnego nie może przynieść zaspokojenia wierzytelności pieniężnej przysługującej przeciwko temu dłużnikowi. Przepisy regulujące akcję pauliańską zrównują czynności powodujące niewypłacalność z tymi, które pogłębiają stan już istniejący. Zgodnie z powołaną wcześniej regułą z artykułu 6 k.c. ciężar udowodnienia niewypłacalności spoczywa na wierzycielu. Kodeks cywilny nie przewiduje żadnych wymagań formalnych co do środków, którymi wierzyciel ma wykazać powyższy stan. Przepisy o ochronie wierzyciela nie wymagają dowodu w postaci bezskuteczności egzekucji. Wykazanie więc niewypłacalności może nastąpić za pomocą wszelkich środków dowodowych przewidzianych w Kodeksie postępowania cywilnego. Pomiędzy niewypłacalnością a podjęciem przez dłużnika czynności prawnej musi zachodzić związek przyczynowy. Czynność podjęta przez dłużnika musi być jedną z przyczyn powstałej niewypłacalności. Dla oceny tego związku przyczynowego właściwa jest chwila, w której wierzyciel wystąpił ze skargą. Niewypłacalność dłużnika musi istnieć bowiem w tej chwili, jak i w chwili orzekania przez Sąd o żądaniu wierzyciela uznania czynności prawnej dłużnika za bezskuteczną.

Sąd przyjął zatem na podstawie ustalonego stanu faktycznego, że niewątpliwie dłużniczka H. Z. (1) była niewypłacalna zarówno w chwili wystąpienia przez wierzyciela ze skargą pauliańską jak i w chwili orzekania przez Sąd. Ze złożonego przez syndyka sprawozdania rachunkowego jasno wynika, że nie ma żadnych środków w masie upadłości dłużnika, a więc nie ma żadnych możliwości wywiązania się ze swych zobowiązań wobec A. J.. Jedyny majątek dłużniczki tj. lokal mieszkalny stanowiący odrębną nieruchomość położony w Ł. przy ulicy (...) został darowany pozwanej. Dłużniczka nie posiada innego majątku. Okoliczność niewypłacalności dłużniczki A. J. skutecznie wykazała dowodem w postaci załączonych akt egzekucyjnych Km 2841/13 oraz postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego wobec jej bezskuteczności Dłużniczka H. Z. (1) nie posiada obecnie żadnych składników majątkowych, z których A. J. mogłaby się zaspokoić. W okolicznościach rozpoznawanej sprawy nie może budzić więc wątpliwości fakt, że na skutek dokonania czynności darowizny nieruchomości, dłużniczka stała się w dacie wystąpienia przez wierzyciela ze skargą pauliańską i w dacie orzekania przez Sąd, niewypłacalna w wyższym stopniu, niż przed jej dokonaniem.

Odnosnie drugiej przesłanki akcji pauliańskiej, to również została ona w sprawie spełniona. Dłużniczka dokonując w 2012 roku darowizny dla pozwanej przedmiotowej nieruchomości, działała ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Świadomość pokrzywdzenia wierzycieli musi istnieć w chwili dokonywania czynności prawnej przez dłużnika. Dłużnik działa ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, gdy zdaje sobie sprawę, iż wskutek dokonania czynności prawnej, może spowodować niemożność zaspokojenia się wierzycieli z jego majątku. Jednakże zaznaczyć trzeba, że pokrzywdzenie wierzycieli nie musi być zamiarem dłużnika, wystarcza sama świadomość dłużnika, iż pokrzywdzenie może nastąpić. Aby świadomość dłużnika została uznana za udowodnioną, wierzyciel musi wykazać dwa fakty, a mianowicie, że dłużnik wiedział o istnieniu wierzycieli, dłużnik znał skutek czynności prawnej,

a więc usunięcie z jego majątku określonych walorów majątkowych nadających się do zaspokojenia. Również ciężar udowodnienia stanu świadomości dłużnika, o którym mowa w art. 527 k.c., spoczywa na wierzycielu. W przeważającej mierze wykazanie powyższej okoliczności, musi opierać się na dowodach pośrednich, takich jak na przykład wysokość zadłużenia, złe położenie majątkowe dłużnika, charakter czynności, okoliczności towarzyszące danej czynności prawnej. Należy podnieść, że Sąd rozpatrując sprawę o uznanie czynności za bezskuteczną, nie ocenia postawy dłużnika pod kątem przypisania winy. Ogranicza się tylko do stwierdzenia faktu działania ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela. Jednakże przy ocenie świadomości pokrzywdzenia, Sąd nie może poprzestać na opisie własnej świadomości, dokonanej przez dłużnika. Wobec tego o stwierdzenie tej przesłanki, Sąd wnioskuję na podstawie innych sprawdzonych okoliczności. W niniejszej sprawie strona powodowa wykazała dwa wyżej opisane fakty, które pozwalają na przypisanie świadomości dłużnika pokrzywdzenia wierzyciela za udowodnioną. Jak wskazano powyżej konieczną przesłanką zaskarżenia przez wierzyciela czynności prawnej dłużnika, dokonanej przed powstaniem jego wierzytelności, jest to, by dłużnik przy jej dokonywaniu działał w zamiarze pokrzywdzenia przyszłych wierzycieli, a więc by działał w tym kierunku umyślnie, czyli świadomie i celowo. Dokonując czynności dłużnik musi mieć zamiar zmniejszenia swojego majątku, aby uniemożliwić lub ograniczyć w ten sposób możliwość zaspokojenia się przyszłego wierzyciela. W judykaturze przyjęto, że zamiar pokrzywdzenia, wymagany przez art. 530 k.c., nie powinien podlegać zawężającej wykładni, gdyż czyniłoby to iluzoryczną ochronę przyszłych wierzycieli. Oznacza to, że zamiar pokrzywdzenia należy przyjąć także u tego, kto w chwili dokonywania czynności liczył się, że w związku z jego działalnością może mieć wierzycieli i że czynność jego może być połączona z ich krzywdą (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2008 roku Lex numer 393901). Świadomość możliwego pokrzywdzenia jest również wystarczająca do przyjęcia zamiaru pokrzywdzenia, bowiem działanie ludzkie obejmuje w zasadzie nie tylko następstwa zamierzone, ale i te, których jakkolwiek nie chce się wywołać, przewiduje się jako możliwe, a zarazem objęte i wolą. Z tego względu zamiar pokrzywdzenia należy przyjąć także u tego, kto w chwili dokonywania czynności liczył się z tym, że w związku z jego działalnością może mieć wierzycieli i że czynność jego może być połączona z ich krzywdą. Nie jest także konieczne, aby powstanie wierzytelności przyszłej było do końca pewne, a w szczególności by w chwili dokonywania czynności prawnej dłużnik znał przyszłych wierzycieli lub wiedział, kiedy i jakie wierzytelności powstaną. Wystarczy, by dłużnik działał z zamiarem pokrzywdzenia swoich ewentualnych przyszłych wierzycieli (M. Jasińska, Skarga..., s. 113; W. Popiołek (w:) K. Pietrzykowski, Komentarz, t. II, 2009, s. 219; M. Sychowicz (w:) G. Bieniek, Komentarz, t. I, 2009, s. 844; M. Pyziak-Szafnicka (w:) System prawa prywatnego, t. 6, s. 1263).

W przedmiotowej sprawie Sąd analizując przesłankę zamiaru pokrzywdzenia przyszłego wierzyciela, w oparciu o ustalony stan faktyczny, doszedł do przekonania, że została ona spełniona. Z załączonych do akt dokumentów wynika, że dłużniczka H. Z. (1) prowadziła od 1999 roku działalność gospodarczą oraz, że zalegała z płatnościami na rzecz Urzędu Skarbowego w Ł., zarówno z podatkiem dochodowym od osób fizycznych za rok 2007 i 2008, jak również z podatkiem od towarów i usług za rok 2007-2008. Dłużniczka od wielu lat prowadziła działalność gospodarczą bez zabezpieczenia w jakimkolwiek majątku przedsiębiorstwa. Jej płynność finansowa mogła zatem zostać w każdej chwili zachwiana przez opóźnienie w płatności należności przez większego kontrahenta. Dłużniczka prowadziła nierzetelną dokumentację księgową, zanizując tym samym wysokość zobowiązań podatkowych. Dłużnik dopuszczający się tego rodzaju nieprawidłowości musi się liczyć z możliwością zweryfikowania zobowiązania podatkowego i określonych sankcji. Jednakże w niniejszej sprawie zaskarżoną czynnością prawną jest darowizna, a zatem ma zastosowanie art. 529 k.c., wprowadzający domniemanie zwalniające wierzyciela z udowodnienia, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Stosownie bowiem do artykułu 529 k.c., jeżeli w chwili darowizny dłużnik był niewypłacalny, domniemywa się, iż działał z pokrzywdzeniem wierzycieli. To samo dotyczy wypadku, gdy dłużnik stał się niewypłacalny na skutek dokonania darowizny. To domniemanie nie zostało w sprawie wzruszone, wręcz przeciwnie świadomość dłużnika działania z pokrzywdzeniem wierzycieli została w sprawie wykazana.

Trzeba także podkreślić, że w sierpniu 2012 roku nie nastąpiły żadne zdarzenia, które uzasadniałyby dokonanie zaskarżonej czynności właśnie w tym czasie, w szczególności nie zaszły żadne zmiany w sytuacji życiowej pozwanej i jej rodziców. Matka pozwanej od wielu lat chorowała, a więc w tym czasie nie nastąpiło gwałtowane pogorszenie jej stanu zdrowia. Zestawienie tych wszystkie okoliczności z faktem, iż mieszkanie stanowiące przedmiot umowy stanowiło jedyny majątek dłużniczki, w świetle zasady logiki i doświadczenia życiowego, pozwala na przyjęcie, że działanie H.

Z. (1) miało charakter kierunkowy, chodziło bowiem o pozbawienie ewentualnych przyszłych wierzycieli możliwości zaspokojenia się z tego majątku, a zatem – wobec braku innego majątku przedsiębiorstwa – zaspokojenia w ogóle.

Odnosnie trzeciej przesłanki akcji pauliańskiej, a mianowicie wiedzy lub możliwości przy zachowaniu należytej staranności dowiedzenia się przez osobę trzecią, że dłużnik dokonując czynności prawnej, działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, to nie ma ona znaczenia w niniejszej sprawie, bowiem pozwana uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie w wyniku darowizny. Zgodnie więc z treścią art. 528 k.c., jeżeli wskutek czynności prawnej, dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli, osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Korzyścią majątkową bezpłatną w rozumieniu art. 528 k.c., jest korzyść uzyskana w wyniku darowizny oraz w wyniku innego przysporzenia, jeżeli osoba, która dokonała przysporzenia nie otrzymała w zamian korzyści majątkowej, stanowiącej jego ekwiwalent.

Skoro więc pozwana wskutek czynności prawnej dłużniczki, otrzymała korzyść majątkową bezpłatnie, to wierzyciel może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną, chociażby pozwana nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności, nie mogła się dowiedzieć, że jej matka H. Z. (1) działała ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Nadmienić jeszcze należy, że w niniejszej sprawie, bezpłatna korzyść majątkowa przypada osobie pozostającej w bliskim stosunku z dłużnikiem, córce dłużniczki, to jednak art. 527 § 3 k.c. nie może mieć zastosowania. Pozwana wobec tego nie może zwolnić się od odpowiedzialności, wzruszając domniemanie z art. 527 § 3 k.c. Stosownie do tegoż przepisu, jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli, uzyskała korzyść majątkową osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Art. 528 k.c., jako dalej idący wyłącza bowiem w takiej sytuacji stosowanie art. 527 § 3 k.c.. Nie budzi wątpliwości, że pozwana nie zwolniła się od zadośćuczynienia roszczeniu zaspakajając powoda, ani też nie wskazała mu wystarczającego do zaspokojenia mienia dłużnika, stosownie do treści art. 533 k.c.. Zgodnie z treścią tegoż przepisu osoba trzecia, która uzyskała korzyść majątkową wskutek czynności prawnej dłużnika, dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli, może zwolnić się od zadośćuczynienia roszczeniu wierzyciela żądającego uznania czynności za bezskuteczną, jeżeli zaspokoi tego wierzyciela, albo wskaże mu wystarczające do jego zaspokojenia mienie dłużnika. Zwolnienie osoby trzeciej od zadośćuczynienia roszczeniu wierzyciela, żądającego uznania czynności dłużnika za bezskuteczną, może nastąpić zarówno w toku w procesie, jak i w toku egzekucji. Wskazanie mienia musi służyć zaspokojeniu wierzyciela. Nie może to być mienie, które nie podlega zajęciu egzekucyjnemu.

Z powyższych względów żądanie powoda uznania przedmiotowej czynności za bezskuteczną względem niego, zasługuje na uwzględnienie.

Uznanie za bezskuteczne czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli, następuje w drodze powództwa lub zarzutu przeciwko osobie trzeciej, która wskutek tej czynności uzyskała korzyść majątkową (art. 531 § 1 k.c.). Wierzytelność, co do której wierzyciel domaga się ochrony, powinna być przez niego skonkretyzowana i precyzyjnie pod względem wysokości oznaczona. Uwzględniając bowiem powództwo na podstawie art. 527 k.c., Sąd powinien określić wierzytelność, zarówno pod względem podmiotowym, jak i przedmiotowym. Sentencja wyroku uwzględniającego skargę pauliańską powinna więc określać osobę wierzyciela, wierzytelność ze względu na którą uznaje się czynność prawną dłużnika za bezskuteczną w stosunku do danego wierzyciela, czynność prawną, która w całości lub w części zostaje uznana za bezskuteczną (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 lutego 1970 roku OSNC 1970/10/192).

Powód w niniejszej sprawie domaga się ochrony, ze względu na przysługującą mu wierzytelność względem H. Z. (1), orzeczoną nakazem zapłaty z dnia 7 sierpnia 2013 roku, wydanym przez Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie X GNC 363/13 w kwocie 109.243,93 zł wraz z odsetkami ustawowymi.

Mając na uwadze powyższe, Sąd uznało za bezskuteczną w stosunku do Syndyka Masy Upadłości dłużniczki H. Z. (1) – czynność prawną w postaci umowy darowizny nieruchomości – odrębnego prawa do lokalu numer (...) położonego w

Ł. przy ul.(...) wraz z pomieszczeniem do jego przynależnym, objętego księgą wieczystą nr. (...) oraz związanym z tym lokalem udziałem w częściach wspólnych budynku i urządzeń oraz prawem użytkowania wieczystego gruntu - zawartą w dniu 14 sierpnia 2012 roku przed notariuszem T. K. w Kancelarii Notarialnej przy ul. (...) w Ł. repertorium A numer (...) pomiędzy R. i H. małżonkami Z. oraz A. Z. (1) w zakresie udziału przypadającego H. Z. (1) co do wierzytelności przysługującej A. J. a wynikającej z nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 7 sierpnia 2013r. wydanego przez Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie sygn. akt X GNc 363/13.

W niniejszej sprawie lokal mieszkalny stanowiący odrębną nieruchomość, położony w Ł. przy ulicy (...), wchodzi w skład majątku wspólnego dłużniczki i jej męża. Jednakże wierzyciel, którego dłużnikiem jest tylko jeden z małżonków, może domagać się uznania czynności prawnej za bezskuteczną, na podstawie art. 527 k.c., także wtedy, gdy darowizny nieruchomości wchodzącej w skład majątku wspólnego, dokonali dłużnik i jego małżonek (tak Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 24 października 2013 roku). Gdy wierzyciel domaga się uznania za bezskuteczną w stosunku do niego czynności prawnej dłużnika, dotyczącej majątku wspólnego dłużnika i jego małżonka i jako na dowód posiadania wierzytelności do dłużnika, powołuje się na tytuł wykonawczy jego dotyczący, nie ma potrzeby uzyskiwania klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika. Dopiero w razie uwzględnienia skargi pauliańskiej wierzyciel, jeżeli na podstawie tytułu wykonawczego przeciwko dłużnikowi zechce skierować egzekucję do przedmiotów majątkowych, które wskutek czynności uznanej za bezskuteczną wyszły z majątku dłużnika i jego małżonka, obowiązany będzie do uzyskania klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika.

O kosztach procesu, Sąd Okręgowy orzekł na podstawie zasady słuszności wyrażonej w art. 102 k.p.c., która przewiduje wyjątek od zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Zgodnie z treścią powyższego przepisu w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Dopuszczalność zastosowania normy wynikającej z art. 102 k.p.c. sąd powinien ocenić, biorąc pod uwagę okoliczności, które by uzasadniały odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie zwrotu kosztów procesu. Na podstawie całokształtu okoliczności przedmiotowej sprawy, a w szczególności mając na uwadze charakter tej sprawy oraz sytuację życiową pozwanej, Sąd Okręgowy – przy uwzględnieniu zasad współżycia społecznego – nie obciążył pozwanej kosztami procesu.

Pozwana w toku niniejszej sprawy była reprezentowana przez pełnomocnika z urzędu. Pozwana proces przegrała, a zatem koszty nieopłaconej pomocy prawnej, udzielonej pozwanej z urzędu ponosi Skarb Państwa. Mając na uwadze powyższe Sąd przyznał adwokat A. K. Kancelaria Adwokacka w Ł. ul. (...) wynagrodzenie w wysokości 4.428 zł złotych brutto za pomoc prawną udzieloną pozwanej z urzędu i nakazał wypłacić wynagrodzenie ze Skarbu Państwa Sądowi Okręgowemu w Łodzi.

Zarządzenie: odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanej i pełnomocnikowi syndyka.